

תכנית ההשלמה לתואר ב"א בסייעוד בנצרת
קורס מס. 290.1929: איכות הטיפול וניהול סיכונים

סמסטר א', 2014/2015 (תשע"ה)

השיעור בימי ג' בשעות: 08:00-10:00

מרצה: ד"ר מרואן חכים

מיל: marwanhakim@nazhosp.com

שעות קבלה: לפי תיאום מראש

מטרת הקורס

בשנים האחרונות מקצה המערכת הרפואית בארץ משאבים גדולים על ניהול סיכונים ברפואה כחלק משיפור בטיחות הטיפול. המחקרים בתחום מדגישים כי מתן טיפול רפואי בטוח דורש שינוי תרבותי יסודי במוסדות הרפואיים וכי על כל מטפל במערכת לעבור הכשרה בתחום ניהול הסיכונים ובטיחות הטיפול. במהלך הקורס נתמקד בשיטות ניהול סיכונים במטרה לספק כלים לעוסקים בסייעוד על מנת לשפר את איכות ובטיחות הטיפול וזאת דרך צמצום הטעויות שלעתים יכולות להיות הרות אסון. עיקר הקורס יהיה במתכונת של הרצאות פרונטאליות ודיון במקרים ודוגמאות מחיי היומיום שיעזרו בליבון התכנים, הבנתם ויישומם בעשייה הקלינית של העוסקים בסייעוד. במהלך הקורס נתמקד בהתפתחות תחום ניהול הסיכונים ברפואה, הקניית כלים לצמצום ומניעה של טעויות ותקלות, שיטות הדיווח על אירועים חריגים והפקת לקחים למנוע הישנותם בעתיד.

תוכנית השיעורים

נושא	מס' שעות	תאריך
אודות הקורס והסילבוס. שיטות ישנות חדשות לאבטחת איכות הטיפול ברפואה מאז היפוקראטס.	2	שיעור 1
פסק דין גלעד נגד הדסה והשינוי בעקבותיו. ניהול סיכונים על פי חוק זכויות החולה.	2	שיעור 2
חובות המטפלים על פי חוק זכויות החולה. ביטוח אחריות מקצועית, התפתחות לאורך השנים, מבטחים, עלויות ועוד	2	שיעור 3
ניהול סיכונים מודרני ברפואה. עקרונות ניהול סיכונים, היחידה לניהול סיכונים, מושגי ייסוד, זיהוי סיכונים, דיווח על אירועים חריגים ועוד	2	שיעור 4
המשך ההרצאה על עקרונות ניהול סיכונים, היחידה לניהול סיכונים, מושגי ייסוד, זיהוי סיכונים, דיווח על אירועים חריגים ועוד	2	שיעור 5
אמצעים להשגת טיפול בטוח ואיכותי טעויות במתן טיפול תרופתי ודרכי מניעה	2	שיעור 6
רשלנות רפואית. תביעה אזרחית ברשלנות רפואית. אישום פלילי, קובלנה למשרד הבריאות ותלונה לועדת האתיקה	2	שיעור 7
הרשומה הרפואית, תיעוד ושמירה – השלכות של חוסר הקפדה	2	שיעור 8

זכות המטופל למידע ולשמירה על הסודיות החולה הפסיכיאטרי – הזכות למידע ולשמירה על הסודיות	2	שיעור 9
הסכמה למתן טיפול הסכמה למתן טיפול בקטינים וחסרי ישע	2	שיעור 10
מקצועות עתירי סיכון, מיילדות, חדר המיון, חדר ניתוח	2	שיעור 11
אלימות במערכת הרפואה, חובת הדיווח לשלטונות וחובת יידוע נפגע אלימות	2	שיעור 12
ניסויים קליניים ברפואה – GCP, ועדת הלסינקי	2	שיעור 13
השלמה והסבר על הבחינה	2	שיעור 14

קביעת הציון
ציון עובר – 60%
מבחן סופי – 100% מהציון
נוכחות חובה – מי שנעדר מהשעורים מעבר למותר לא יורשה לגשת לבחינה

מקורות

קריאת חובה:

- 1) חוק זכויות החולה, התשנ"ו - 1996.
- 2) חוק יסוד כבוד האדם וחירותו, סעיף 7
- 3) חוק הגנת הפרטיות, סעיף 1 ו- 2
- 4) פייגין מ., חלמיש-שני ט., וקפלן ע., עורכים (2004) ניהול סיכונים ברפואה תל-אביב: הוצאת רמות – אוניברסיטת תל-אביב.

RA1056.5.N55 2004 שמורים

קריאת רשות והעשרה:

- 1) דייויס, י. (1998). **דין ופסיקה במשפט הרפואי**. תל-אביב: אבי ספרי משפט בע"מ.
KA883.L42D3 1999 משפטים – שמורים
- 2) פסק דין גלעד נ' הדסה. רע"א 1412/94, הסתדרות מדיציניית הדסה נ' גלעד פ"ד מט(2) 516.

- 3) Youngberg, B. J. (Ed.) (2011). *Principles of risk management and patient safety*. USA: Jones & Bartlett Learning Pub.

קיים בספרייה בנצרת

- 4) Vincent, C. (2nd Ed.) (2010). *Patient Safety*. Great Britain: Wiley-Blackwell Pub.

קיים בספרייה בנצרת

בהצלחה,

ד"ר מרואן חכים